

Zpráva o šetření ve věci podmínek výkonu trestu ve Věznici Pardubice

V případě Mgr. Františka Šejnosta, nar. 3. 5. 1959, t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Rýnovice (dále jen „stěžovatel“), jsem zahájila šetření proti Věznici Pardubice. Stěžovatel se na mě obrátil s tím, že v průběhu výkonu trestu ve Věznici Pardubice podal několik stížností na podmínky výkonu trestu a požádal mě, abych se zabývala tím, zda byly vyřízeny řádně a včas.

A. Shrnutí závěrů

Věznice Pardubice pochybila při kontrole zásilky mezi Ministerstvem zemědělství a stěžovatelem.

B. Skutková zjištění

Stěžovatel byl ve Věznici Pardubice umístěn od 2. 3. 2017 do 10. 10. 2017. V tomto období podal několik stížností, z nichž řada mířila i na jiné problémy, se kterými se potýkal.

V průběhu šetření podnětu byl stěžovatel několikrát přemístěn, aktuálně vykonává trest ve Věznici Rýnovice. Z informací, které mi stěžovatel poskytl, vyplývá, že prakticky ve všech zařízeních podává řadu stížností. Svých práv se domáhá také žalobami k soudu.¹ Níže se zabývám pouze stěžovatelem označenou stížností proti Věznici Pardubice, a to v rozsahu věcných námitek, které mi stěžovatel předložil, tedy kontroly korespondence, osobních prohlídek a stěhování mezi celami dotčené věznice s tím, že některé cely nesplňovaly hygienický standard pro umístění odsouzených.

Při místním šetření ve Věznici Pardubice stěžovatel ještě požadoval řadu zdravotních úlev. Těch se domáhá v aktuální věznici soudní cestou.² Z toho důvodu jsem se tímto problémem dále nezabývala.

B.1 Stížnost ze dne 7. 9. 2017³

Stěžovatel namítal, že byl (v souvislosti s incidentem ze dne 9. 6. 2017 – konflikt mezi odsouzenými) přemístěn dne 14. 6. 2017 z oddílu F1P do uzavřené cely č. 7 s režimem shodným se zvýšenou ostrahou. Mělo to být dočasné opatření do vyřešení incidentu. Namísto umístění zpět na oddíl F1P byl stěžovatel dne 1. 9. 2017 umístěn na oddíl G, celu č. 1, která z jeho pohledu nesplňovala hygienické podmínky pro ubytování odsouzených. Po několika hodinách umístění na této cele si z důvodů dušnosti přivolal dozorce a byl přemístěn na celu č. 2 téhož oddílu, která dle stěžovatele již hygienicky vyhovovala. Dne 2. 9. 2017 byl na stejnou celu umístěn také vícetrestaný ods. Tibor Balog, nar. 20. 6. 1983. Stěžovatel namítá porušení pravidla oddělování prvotrestaných

¹ Stěžovatel je původní profesí advokát.

² Okresní soud Jablonec nad Nisou, sp. zn. 9C 111/2017.

³ Č. j. VS-89162/ČJ-2017-802110-STV.

od recidivistů. Stěžovatel situaci řešil s dozorcí a ještě téhož dne byl ods. Balog přemístěn na jinou celu. Stěžovatel také namítal, že oddíl G je uzavřený a určený zřejmě pro odsouzené ve výkonu kázeňských trestů. Byl také rušen nočním osvětlením, které zapínali dozorcí v hodinových intervalech. Stížností se dožadoval umístění zpět na oddíl F1P.

V další části stížnosti stěžovatel namítal postup při návštěvě dne 26. 8. 2017. Konkrétně mu dozorce při osobní prohlídce zabavil sprej Ventolin s tím, že mu bude navrácen až po návštěvě, byl umístěn v návštěvní místnosti daleko od dětského koutku a až po dohodě s vychovatelem byl přemístěn blíže, procházel se s dítětem po chodbě, v čemž se mu slovně snažila bránit vychovatelka, část návštěvy byl s dítětem v hracím koutku, ale byl upozorněn, že dospělí tam nesmí.

Konečně stěžovatel vznesl výhrady proti porušování listovního tajemství při kontrole korespondence. Konkrétně stížnost mířila na to, že příslušníci zařízení ve Věznici Pardubice kontrolovali dne 5. 9. 2017 doporučenou zásilku určenou stěžovateli, jejíž odesílatel byl státní orgán – Ministerstvo zemědělství.

Stížnost byla shledána jako nedůvodná, s vyřízením stížnosti byl stěžovatel seznámen dopisem ze dne 3. 11. 2017.

C. Právní hodnocení

C.1 Řádné vyřízení stížnosti

Požadavek na řádné vyřízení stížnosti je stanoven jak ve správním řádu, tak v nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 55/2014. Pod termín řádně zcela jistě nemůžeme zařadit takové vyřízení stížnosti, v jehož závěru není stěžovatel informován o tom, jakým konkrétním způsobem došel stížnostní orgán ke svým závěrům. Vedle povinností založených platnými právními předpisy musejí příslušné orgány dostát také požadavkům, které na ně kladou tzv. principy dobré správy. Je možné odkázat také na bod 5. „Principů dobré správy“, dle kterého je písemné odůvodnění rozhodnutí úřadu přehledné, srozumitelné a jednoznačné.

Požadavek řádného vyřízení stížnosti zahrnuje naplnění několika dílčích předpokladů. Příslušný orgán je povinen zajistit v rámci šetření takové podklady, které mu umožní vypořádat se se všemi věcnými námitkami stěžovatele. Ze spisového materiálu musí vyvodit odpovídající závěry a následně s nimi stěžovatele seznámit přesvědčivou a srozumitelnou formou.

Rovněž podle aktuálně platného vnitřního předpisu Vězeňské služby ČR se stížnost považuje za vyřízenou, jestliže stěžovatel byl o vyřízení stížnosti prokazatelně vyzooměn. Tímto vyzooměním je třeba, dle mého názoru, rozumět věcné a odůvodněné zhodnocení všech námitek stěžovatele, včetně z toho vyplývajícího závěru (tedy důvodnost či nedůvodnost stížnosti), nikoliv pouhé konstatování, že stížnost není důvodná. Z tohoto postupu existuje výjimka, která se uplatní v situacích, kdy si stěžovatel stěžuje na vyřízení předchozí stížnosti, ale neuvádí nové skutečnosti, a předchozí vyřízení stížnosti lze považovat za řádné.

Řádnost posouzení a prošetření stížností je nutné posuzovat komplexně vzhledem ke každému individuálnímu případu na základě konkrétních okolností. Řádně posouzená stížnost by především měla obsahovat informaci o tom, na základě jakých důvodů a podkladů bylo o stížnosti rozhodnuto včetně závěru, spolu s dostatečným a srozumitelným odůvodněním, které jako takové založí překážku libovolnému a arbitrárnímu posouzení.

Jak Věznice Pardubice, tak odbor kontroly generálního ředitelství Vězeňské služby ČR se stížnostmi stěžovatele zabývaly; k výhradám stěžovatele byl shromážděn poměrně obsáhlý důkazní materiál (původní spis ve Věznici Pardubice čítá 155 listů), který se věcně projevil v závěrech šetření (12 stran) a také v závěrečném vyrozumění stěžovatele o vyřízení jeho stížnosti (4 strany).

K jednotlivým stížnostním bodům a tomu, jak je věznice prošetřila, nemám námitek, vyjma případu **kontroly korespondence**.

Věznice hájí svůj postup tím, že se řídí českou technickou normou⁴, podle které, pokud je na prvním místě v označení adresáta uvedena instituce (zde Vězeňská služba ČR, Věznice Pardubice), pak je tato zásilka adresována právnické osobě. Pokud by bylo na prvním místě jméno fyzické osoby (zde stěžovatele), pak náleží jemu. Zásilka byla za přítomnosti stěžovatele (dle jeho vyjádření avšak s jeho nesouhlasem) otevřena za účelem kontroly na průnik nepovolených věcí. S obsahem písemností v obálce⁵ se nikdo ze zaměstnanců Vězeňské služby ČR neseznamoval.

Považuji za důležité zde zmínit, že české technické normy nejsou obecně závazné.⁶ Současně je zřejmé, že listovní tajemství je základním právem, a omezeno může být tedy jen zákonem.⁷ Přitom platí, že při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.⁸

Meze uvedeného základního práva jsou uvedeny v zákoně o výkonu trestu.⁹ Současně podle § 17 odst. 3 zákona o výkonu trestu je nepřipustná kontrola korespondence mezi (mimo jiné) odsouzeným a státními orgány České republiky. Tato korespondence se adresátu odesílá a odsouzenému doručuje neprodleně.

4 ČSN 01 6910 Úprava dokumentů zpracovaných textovými procesory.

5 Šlo o listovní zásilku o hmotnosti 4160 g.

6 Ustanovení § 4 odst. 1 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

7 Článek 13 Listiny základních práv a svobod (2/1993 Sb.): „Nikdo nesmí porušit listovní tajemství ani tajemství jiných písemností a záznamů, ať již uchovávaných v soukromí, nebo zasílaných poštou anebo jiným způsobem, s výjimkou případů a způsobem, které stanoví zákon.“

8 Článek 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod.

9 Ustanovení § 17 odst. 2 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů: „Vězeňská služba je oprávněna provádět kontrolu korespondence uvedené v odstavci 1; přitom je oprávněna seznámit se s obsahem zasílaných písemností.“

Mám za nepochybné, že dotčená zásilka byla odeslána státním orgánem České republiky – Ministerstvem zemědělství – a jako taková by neměla být podrobena kontrole korespondence. Pokud zákon výslovně stanoví, že korespondence mezi odsouzeným a státním orgánem nepodléhá kontrole, nelze se její kontroly domáhat odkazem na technickou normu. Listina a zákon mají nepochybně aplikační přednost před technickou normou, která je ex lege obecně nezávazná.

Z tohoto důvodu Věznice Pardubice nevyřídila stížnost stěžovatele řádně.

C.2 Včasné vyřízení stížnosti

Podle vnitřního předpisu¹⁰ musí být stížnost prošetřena a vyřízena do 30 kalendářních dnů ode dne doručení orgánu Vězeňské služby ČR, který ji má vyřídit. Je-li nezbytné vyžádat vyjádření jiného orgánu nebo další spisový materiál, prodlužuje se lhůta na 60 kalendářních dnů.

Dotčená stížnost byla vyřízena ve lhůtě do 60 dnů od podání. Důvodem byla obsáhlost námitek stěžovatele, pro které bylo třeba vyžádat řadu vyjádření a písemných materiálů. O tom svědčí mimo jiné obsáhlý spisový materiál. Rozsah stížnostních námitek považuji v daném případě za odůvodněný předpoklad pro prodloužení lhůty k vyřízení stížnosti.

Pro výjimečné případy nedodržení lhůty 60 dnů pro vyřízení stížnosti stanoví vnitřní předpis¹¹ povinnost orgánu Vězeňské služby ČR vyzoomět stěžovatele o prodloužení lhůty k vyřízení, a to za předpokladu, že je zřejmé, že stížnost nebude možno odůvodněně vyřídit do 60 kalendářních dnů od doručení. Uvedená úprava je v souladu s normou vyšší právní síly, totiž správním řádem.¹² K této výjimečné situaci v případě stěžovatele nedošlo.

Věznice Pardubice vyřídila stížnost stěžovatele včas.

D. Informace o dalším postupu

Shrnuji, že pochybení jsem shledala v tom, že Věznice Pardubice podrobila dne 5. 9. 2017 zásilku odeslanou Ministerstvem zemědělství stěžovateli v rozporu se zákonem kontrole. V ostatním má za to, že věznice stěžovatelovy námítky prošetřila řádně. Bez ohledu na to jsem se rozhodla požádat ředitele věznice o to, aby se zasadil o výmalbu cely č. 1 oddílu G, která nesla v době umístění stěžovatele známky četného opotřebení – špinavé skvrny na zdech, popsané zdi apod.

Zprávu zasilám řediteli Věznice Pardubice plk. Mgr. Josefu Pšeničkovi a podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv žádám, aby se ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřil ke zjištěnému pochybení a informoval mě o přijatých opatřeních

¹⁰ Ustanovení § 14 odst. 1 a 2 NGR č. 55/2014.

¹¹ Ustanovení § 14 odst. 4 NGR č. 55/2014.

¹² Podle § 175 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů: „Stížnost musí být vyřízena do 60 dnů ode dne jejího doručení správnímu orgánu příslušnému k jejímu vyřízení. O vyřízení stížnosti musí být stěžovatel v této lhůtě vyzooměn. Stanovenou lhůtu lze překročit jen tehdy, nelze-li v jejím průběhu zajistit podklady potřebné pro vyřízení stížnosti.“

k nápravě. Zpráva shrnuje mé dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

Zprávu zasílám rovněž stěžovateli.

Brno 17. prosince 2018

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
veřejná ochránkyně práv